

TSIJAAG

Jesus hã h'yy ka'eeh do hã Tsijaag, Jesus
wak'ããn ma erih do hahÿÿh

1 Tsijaag ÿ ti hÿÿh, P'op Hagä Doo, Jesus Kristo Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do sa karom. 12 hedoo do Isaraéw taah panaa mahang Jesus hã h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë ketyn hõm do ÿ edëng.

Ji hã kametyy do ky n'aa hahÿÿh

²Wakãn haa, ^ataw'ãäts hë baad bë tsebee hajõng hedoo pé ji hã kametyy do bë wë tana bä. ³Baad P'op Hagä Do hã ji h'yy ka'eeh do kametyy doo, ji h'yy kahejój had'yyt hë tan'oo bä. Ta ti bë bahapäh do hyb n'aa “taw'ãäts hë baad bë tsebee kametyy do hã” ÿ wén näng. ⁴Taw'ãäts hë bë h'yy kahejój had'yyt hë baad tabahado däk hyb n'aa bë h'yyb tym, sahõnh hë ji hã P'op Hagä Do karën do tabanäng hyb n'aa bë h'yyb tym gó, bë wë tabadoo mahãnh. ⁵Ti hadoo né hë, P'op Hagä Do karën do bë see nahapëë bä, taw'ãäts hë tabetsëë P'op Hagä Do hã. Tii bä P'op Hagä Do banoo ta hã tah'yy ganäng hyb n'aa. Baad P'op Hagä Do banoo ji hã kä. Tak'ëp P'op Hagä Do betsëeh sahõnh hë sa hã. Dooh ji tahajëew bä ji ky n'aa ets'ëë bä. ⁶Taw'ãäts hë hetsëë doo, h'yy ka'eeh doo me taky n'aa etsëë. Taw'ãäts hë dooh taky sëew bä P'op Hagä Doo. Maadaka bah'ood ty gahëm hënh tamahüüm do hadoo jé ky sëm doo. ⁷Ta ti hadoo do dooh tagadoo pé Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hanaa. ⁸Pawóp hë hadoo ta ti hedoo pé sa h'yyb. H'yy kehÿÿd had'yyt hë ragabok.

⁹Taw'ãäts hë Jesus hã h'yy ka'eeh do kes'uut doo, ky n'aa nets'ëeh doo, rah'yy kasab'ee, P'op Hagä Do matym gó raky n'aa etsä däk tanoo do hyb n'aa. ¹⁰Taw'ãäts hë tak'ëp ma enäh do rah'yy kasab'ee rakadad'uu P'op Hagä Do an'oo wät do hyb n'aa sa hã. Jawii ts'oooh ahëej jëng do hadoo da. ^b¹¹Papÿÿj nu ganä däk bä, tak'ëp tabajuu bä, tsawyy jëng jawii. Tüü ta ts'oooh kajäg jëng. Ahëej jëng tii bä hanäm do ta hã. Ti hadoo né hë tak'ëp ma enäh do sa hã. Sa ma hã ramoo boo nuuj jé né hë ragawatsig jëng.

¹²Ky n'aa kedëng ji, ji h'yy kaneréd bä kametyy do ji wë tana bä. Kametyy do hã ji j'aa ketsëë däk bä kä ji gadoo ji hedëb heh'äät do

^a **1.2** *Wakãn haa* Tsijaag wén erii wät, ta nemuun Jesus hã rah'yy ka'eeh do hyb n'aa.

^b **1.10** Rakadad'uu P'op Hagä Do an'oo bä, sa ma hã rah'yyb naeh hyb n'aa, P'op Hagä Do hã naa sahõnh hë sa wë hanäng do rabahapäh hyb n'aa.

ta sãm hadoo, ta hã kamahãn do hã P'op Hagã Do ky n'aa enooh do paah.

¹³Kametyy do ji wë tana bã, ji tah'yyb tatug bã nesaa do ji moo wät hyb n'aa, taw'ääts hë dooh “P'op Hagã Do ÿ tah'yyb tatuk” ji noo bã. Dooh hajaa pé P'op Hagã Do tah'yyb tatug bã nesaa do hã. P'op Hagã Do na-ããj hë dooh ji tah'yyb tatug bã nesaa do hã. ¹⁴Nesaa do ër h'yyb karën do ti ër tah'yyb tatuk nesaa do wë. Ër tawedii, tii bã ër tah'yyb maso däk nesaa do hã. ¹⁵Nesaa do ji moo wät do ganyyh tii bã, nesaa do ër h'yy karën do haj'aa. Nesaa do aee däg bã, nesaa do kah'ũũm bã kã, tamana kãn ji h'yyb tym dajëp doo.

¹⁶Bë daaj hë bë kawad'ii manã wakãn haa ÿ kamahãn doo. ¹⁷Sahõnh hë taw'ääts hë hadoo doo, baad had'op do na-ããj hë, p'op naa né hë tabana. P'op Hagã Doo, wë hã hanäng do bag pahuunh do hanaa né hë. Badäk hahÿ bag kawereem né hë paawã, P'op Hagã Do dooh tah'yy kahÿÿd bã, dooh ta hã hewaat pé na-ããj hë. ¹⁸P'op Hagã Do h'yyb däng ër h'yyb tym tabed'ëëp hyb n'aa baad hadoo do ky n'aa me, ta karapee tsyt hë tasëew däk do ër bahadoo hyb n'aa ta wë, sahõnh hë tapehuunh do mahang, pooj jé joom ag P'op Hagã Do wë kasëew hõm do hadoo ër bahadoo hyb n'aa.

Ji maa new'ëp do nado P'op Hagã Do kyyh ky n'aa hahÿÿh

¹⁹Wakãn haa ÿ kamahãn doo, bë hyb n'aa matakã hahÿÿ hã: Taw'ääts hë sahõnh hë ji, ji nayyw hë ji maa newëë. Taw'ääts hë dooh nayyw hë ji er'ood. Taw'ääts hë dooh nayyw hë ji kawaj'ään bã. ²⁰Kawajään doo, dooh baad ji hawät do P'op Hagã Do ji hã gahëen do an'oo bã. ²¹Ti hyb n'aa taw'ääts hë bë eréd hõm hesus hadoo do bë h'yyb tym gó hanäng doo. Bë eréd hõm na-ããj hë nesaa do hedoo do jé pad'yyt hë hanäng doo. H'yy kadaduu doo me bë gado P'op Hagã Do kyyh bë h'yyb gó kan'oo däk doo. Ta ti né hë hajaa bë h'yyb tym tabed'ëëp, P'op Hagã Do wë bë nu kajäk hyb n'aa.

²²Ji maa new'ëp do nado P'op Hagã Do kyyh. Taw'ääts hë ji moo wät né hë taher'oot doo. Ta ti maa new'ëp doo, panyyg ky nadaheeh doo, ta daaj hë takawadii. ²³Hahÿ hadoo P'op Hagã Do kyyh maa new'ëp doo, tamejũũ do moo nawät doo: Aj'yy japow me kameg'ääs do hadoo tii. ²⁴Kameg'ääs, ti tabahõm, ti nayyw hë tamabaan hõm takamegãã wät doo. ²⁵Ta tii d' nado baad matakëë do P'op Hagã

Do ky n'aa jaw'yyk do baad had'op doo, nesaa do mahãnh ji ted'ëep doo. Baad tamatakã had'yyt bã, tamanabaan bã, taky dahé bã, sahõnh hẽ tamoo wät do hã P'op Hagã Do ky n'aa edeng ta hã.

²⁶P'op Hagã Do karën doo da hawät do ted'oo doo, ta kyy tamanedug bã, ta hã hẽ takawadii tii. Daap ti ta ti P'op Hagã Do wẽ tamoo wät do ted'oo doo. ²⁷Hahỹ ti baad hadoo do heh'ãät do P'op Hagã Do ẽr Yb gadoo do ẽr hã: Kabarii, ỹynh patug tamaa wäd is do na-ããj hẽ ji t'yyd mehĩn doo, baad tanado bã sa hã. Hahỹ na-ããj hẽ P'op Hagã Do gadoo do ẽr hã: Ji matakëe ji hã badãk hahỹ hã habong do P'op Hagã Do hã h'yy kana'eeh do h'yyb karën do mahãnh.

Dooh ji asëew bã ji gadoo do sa mahang ky n'aa hahỹh

2 Wakã haa, Jesus Kristo Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã, tak'ëp ji weh'ëeh do hã bẽ h'yy ka'eeh do hyb n'aa, bẽ asëew manã bẽ gadoo do sa mahang. ²⁻³Hahỹ d' ỹ hanãng pé tii: Aj'yy ta moo heen n'aa k'ããts tẽg gabarëeh do moo dãk doo, saroor ky n'aa gebah do dadãk do bẽ kahet'aa bã takajaa bã, baad bẽ gado bã, banãm doo bã bẽ atsyd bã tabasoo hyb n'aa, tii bã aj'yy kasuud is doo, saroor sãg dadãk do bẽ kahet'aa bã tajëe suun bã na-ããj né hẽ, ti ta hã bẽ ky hado bã: “Nanãng bã ag'ëed dãg, tũũ tsym ỹ pa mabahyy hãng”, bẽ noo bã, ⁴dooh séd demuun bẽ gado bã bẽ wẽ heg'ããs doo. Tii d' bẽ adoo bã, bẽ asëew dãk bẽ gadoo do mahang. Baad nado tii. Hyb n'aa jewyk doo, baad hadoo doo, baad nadoo do rod n'aa ky nesaa do hado dãk bẽ tii bã.

⁵Wakã haa ỹ kamahãn doo, bẽ maa newë hahỹ ỹ her'oot doo: P'op Hagã Do asëew hõm badãk hahỹ hã habong do sa hã kas'uut doo, baad ub Jesus Kristo hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa, P'op Hagã Do bag'ããs do karapee rabahadoo hyb n'aa, ta hã kamahãn do sa hã P'op Hagã Do ky n'aa enooh do paah. ⁶Bëe kã, bẽ mak'yyts kãn kas'uut doo. Tak'ëp ma enãh do nado g'eeh ti bẽ hã rejãã doo? Ti nado g'eeh ti bẽ ramahũũm do hyb n'aa jewyk do sa wẽ, bẽ raky n'aa tapaa hyb n'aa sa hã? ⁷Tak'ëp ma nãng do né tii, Jesus bẽ wahë n'aa ky n'aa etsëeh do ky n'aa rahejãã doo.

⁸Baad né hẽ ti bẽ hã, hahỹ ẽr Wahë N'aa ky n'aa jaw'yyk do baad bẽ ky dahé bã: “Makamahãn a da hadoo doo, a hã makamahãn doo da.”^c Ta tii da né hẽ P'op Hagã Do kyy kerih doo. ⁹Ti hyb n'aa, ta

^c 2.8 Rewitikos 19.18

see baad bē gado bā ta wób sa mahānh, nesaa do bē moo boo dāk. P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do bē taky n'aa ety dāk tii bā, ta ky n'aa jaw'yyk do bē ky nadaheeh do hyb n'aa. ¹⁰Hahỹ hyb n'aa ỹ wén erih ta tii: Sahōnh hē né hē paawā P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do ky daheeh doo, sét ub taky nadahé bā, sahōnh hē P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do ky nadaheeh do tabahado dāk tii. ¹¹“Aã manā ta seeh ỹm sii”^d mejũũ doo, “Madajëeb manā a da hadoo doo”^e ti na-ãaj hē tamejũũ. Ti hyb n'aa, a da hadoo do madajëeb bā, a ỹm, a patug nadoo do sii naã né hē paawā òm, P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do ky nadaheeh do mabahado dāk né hē òm. ¹²Ta jawén bē hā da P'op Hagā Do ky dāng nyy d' tabad'oo bē hā, bē ky dahé bā, bē ky nadahé bā ta ky n'aa hanām do P'op Hagā Do wē ji ted'ëep doo. Ti hyb n'aa, ji bawät do hā P'op Hagā Do matakëe do hyb n'aa, bē hyb n'aa matakä bē her'oot do hā, bē babok do hā. ¹³Hahỹ hyb n'aa ỹ wén erih ta tii: Ta wób t'yyd manehiĩn doo, dooh P'op Hagā Do t'yyd mehĩn bā. Ji t'yyd mehĩn bā ta wób, dooh tii bā P'op Hagā Do ji taky n'aa ety bā. Ji tat'yyd mehĩn da.

Ji h'yy ka'eeh do metëe n'aa ky n'aa hahỹh

¹⁴Wakān haa, “Jesus hā ỹ h'yy ka'eeh” ji noo bā, baad hadoo do ji moo nawād bā ji h'yy ka'eeh do metëe n'aa, daap ti ta ti ji her'oot doo. Ta ti hedoo do ji h'yy ka'eeh doo, dooh tahaja bā ji tedëeb bā P'op Hagā Do wē. ¹⁵Tanyy bā paawā ji hỹj hedoo doo, ji ãnh hedoo do hahëem doo, saroor hebaan do tema bok do hyb n'aa, has'aah do na-ãaj hē, ¹⁶tii bā bē see ky hadoo bā paawā sa hā: “Ahōm kã baad ub, kahatãh, mawog nyy däg da!”, taky hadoo bā, dooh tanoo pé sa wē bedoh do sa hā, daap hē ta tii d' ta kyyh. ¹⁷Ti hadoo né hē, jããm ub Jesus hā ji h'yy kae bā, baad hadoo do ji moo nawād bā paawā ji h'yy ka'eeh do metëe n'aa, daap hē ti ta ti ji h'yy ka'eeh do ji hanāng doo. Dajëp do hadoo ti ta ti ji h'yy ka'eeh doo.

¹⁸Bē see apäh ky hadoo hā ỹỹ: “Ta see Jesus hā tah'yy ka'eeh, ta see baad hadoo do moo hew'ëet doo”, nāng apäh. Ta ti hā hahỹh d' kēh ỹỹ: Mametã hā ỹỹ mahaja bā paawā Jesus hā mah'yy kaha'eeh doo, baad hadoo do mamoo nawād do hā. Tii bā da baad hadoo do ỹ moo wät do hā ỹ metëeh a hā Jesus hā ỹ h'yy ka'eeh doo.

^d 2.11 Esodo 20.14, Dew-Teronom 5.18

^e 2.11 Esodo 20.13, Dew-Teronom 5.17

19 Jããm hē sēt ub né hē P'op Hagä Doo, maky daheeh, mahanäng? Taw'ãäts hē né paawä ta tii, karap'aar h'yyb nesaa do na-ãäj né hē rahapäh tii. Ti hadoo né hē, kajajän bong P'op Hagä Do rajejyãm do hyb n'aa. ²⁰H'yy gatamah do òm! Makarën y metëeh a hã daap hē ta tii da ji h'yy kae bä, baad hadoo do ji h'yy ka'eeh do metëe n'aa ji moo nawäd bä? ²¹Bë hyb n'aa newë èr wahë makü Abaraãm. P'op Hagä Do mejüü do taky daheeh do hyb n'aa né hē Abaraãm baad tabahado däk paa P'op Hagä Do matym gó, ta t'aah Isak taban'oo däk noo gó P'op Hagä Do hã tabajuu hyb n'aa paawä. ²²Mahyb n'aa newë, baad P'op Hagä Do hã Abaraãm h'yy ka'eeh do hyb n'aa taky daheeh na-ãäj hē P'op Hagä Do mejüü doo. P'op Hagä Do mejüü do tamoo wät do hyb n'aa, heh'äät däg tah'yy ka'eeh doo. ²³Hahyã da P'op Hagä Do kyy kerih do paa hã: “Abaraãm ky dahé kãn Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Taky daheeh do hyb n'aa né kä m', baad tawén hado däk P'op Hagä Do matym gó.”^f Abaraãm moo wät do hã, taky daheeh do hã, te hub né hē ta ti kerih do kametä däk. P'op Hagä Do najiis ramaneëej kãn Abaraãm.

²⁴Wyt ta maab hē: P'op Hagä Do karën do ji moo wät do hyb n'aa na-ãäj hē baad däg ji h'yyb tym P'op Hagä Do matym gó. Jããm hē ji h'yy ka'eeh do hyb n'aa had'yyt nado.^g ²⁵Ti hadoo Rahab häd näng do hã, yñnh pooj jé hajök do sii hejyã doo. Tamoo wät do hyb n'aa baad tawén hado däk P'op Hagä Do matym gó, sa panang beg'ãäs do ta tób bä tagadoo do hyb n'aa, ta tyw n'aa see tametëeh hyb n'aa kä kejën doo gó rabahôm hyb n'aa.

²⁶Ji h'yyb tym tamaa wäd bä ji dajëp. Ti hadoo ji h'yy ka'eeh do hã. Baad hadoo do ji moo wät do badoo bä ji hã, dajëp do hadoo tii bä ji h'yy ka'eeh doo.

Ji nooh, ji nag'aad ky n'aa hahyãh

3 Wakãn haa, bë hapäh hahyãh: Ta wób bahãnh P'op Hagä Do ky n'aa etyy da ta ky n'aa ma mehetëk do sa hã.^h Ti bahãnh taky n'aa etyy do hyb n'aa ta kyyh ma mehetëk do sa

^f 2.23 Genesis 15.6

^g 2.24 Dooch Tsijaag ma met'ëeg bä jããm hē baad hadoo do ji moo wät do hyb n'aa baad ji hado däk P'op Hagä Do matym gó. Hahy ti Tsijaag hanäng péh: Heh'äät tado bä ji h'yy ka'eeh doo, tii bä baad hadoo do P'op Hagä Do karën do ji moo wät. Jé P'op Hagä Do ji hã karën do ky nadaheeh doo, dooh tah'yy kae bä heh'äät. 2.26 hã Tsijaag ji tamaher'oot nyy d' tahanäng péh.

^h 3.1 Ta wób bahãnh P'op Hagä Do wén gahëen ta ky n'aa ma mehetëk hedoo do sa hã, baad ta kyyh rabahapäh do hyb n'aa.

hã, taw'ãäts hē dooh hajōk
 bë mahang karēn do ta ky
 n'aa ma mehetēk rabahadoo
 hyb n'aa. ²Sahōnh hē ēēr, ēr
 bes'ōōs hajōng. Hÿÿ kã, aj'yy
 taher'oot do hã nes'ōōs doo,
 baad had'op do tii. Tahajaa
 sahōnh hē nesaa do mahãnh
 baad takanã bã. ³Ta meduug
 n'aa ji dadäg bã kawaaro noo
 hã ji raky daheeh do heen
 n'aa, ji hajaa ji medug bã
 ta hã sahōnh hē. ⁴Marakate
 na-ãäj né hē. Aee né paawä,

Kawaar meduug n'aa heen n'aa (Tsijaag 3.3)

tak'ēp tabahēm do mahūüm né paawä, ta poo wōj n'aa mahūüm
 rakarēn hēnh ta du wōd n'aa me, nad'ēēd its né paawä ta tii. ⁵Ti
 hadoo ji nag'aad hã. Nad'ēēd its né paawä ji nag'aad, kasab'ee
 hajōng tahajaa. Bë hyb n'aa newē hahÿÿh: Hëēj baeh do ahōng,
 nad'ēēd its né paawä ta hōō du n'aa doo. ⁶Tëēg hōō hadoo ji
 nooh, ji nag'aad. Séd dó nesaa do ta hanaa. Ji nag'aad ji mer'oot
 do hanaa né hē hesus do hadoo sahōnh hē ji hã, ji her'oot do
 hyb n'aa. Nesaa do ji nag'aad her'oot do hanaa, ji karehejãã do
 sahōnh hē. Tii d' had'yyt hē ji gawät. Ji madajēp né hē ta tii da.
 Tëēg hōō tabanesaa do hanäng doo hēnh naa tagahōō do hadoo
 ji nag'aad. ⁷Sahōnh badäk hahÿ babo n'aa hëēj hã habong doo,
 tame habong doo, taw'ēēd sii hē ji hajaa ji met'ëēg bã. Pooj jé
 rahaja däk tii, da hē na-ãäj né hē. ⁸Ta ti ji haja né hē paawä, ji
 nag'aad, ji mer'oot doo me, dooh hajaa pé tamet'ëēg bã, dooh
 hajaa pé tamedug bã. Nesaa do ta ti ji nag'aad. Dooh ji haja bã
 ta hã. Tawäd had'yyt hē. P'yym mahÿÿnh do hadoo ji dahej'ëēp
 do hadoo ta hanaa. ⁹Ta tii me ji j'aa etsē Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk
 Doo, ēr Yb. Ta tii me na-ãäj hē ji ky n'aa wasee ji da hadoo do
 P'op Hagä Do pahuunh do ta da hadoo doo. ¹⁰Sét né hē ji noo
 me naa ti tamanyyh ji j'aa etsē do ky n'aa, ji ky n'aa wasee do
 ky n'aa na-ãäj hē. Dooh taw'ãäts hē tado bã ta ti wakān haa.
¹¹K'ãäts gó naa naēng ganyyh doo, dooh séd demuun naēng ganã
 bã ty ganãm doo, naēng ty gasus do na-ãäj hē. ¹²Wakān haa, joom
 dooh ta ag kawereem bã. Dooh wiigo häd näng do joom eag bã
 oriib häd näng do ag. Dooh uwa tyd hã taganã bã wiigo häd

näng do ag. Dooh na-ããj hē naëng ty ganäm doo bã naa ty gasus do taganä bã.ⁱ

Ji hajaa do heh'äät do ky n'aa hahÿÿh

¹³Bē mahang P'op Hagä Do ji hã karēn do tahapäh ted'oo doo, ta tii hã tah'yy ganäng ted'oo doo, taw'ãäts hē baad tabawät do hã tametēeh ta tii. Taw'ãäts hē kanasab'ee doo gó baad hadoo do tamoo wät. P'op Hagä Do karēn do hapäh doo, dooh takasabé bã. ¹⁴Hÿÿ kã, tak'ëp bē h'yy kajewēets bã, ta wób sa bahãnh had'yyt bã bē karēn bã bē h'yy kajäg bã, bē h'yy kasabé manä bē hajaa bē ed'oo do hã. Ta tii d' bē adoo bã, dooh baad hadoo do bē ky dahé wäd bã. ¹⁵Ta ti hedoo pé ji hajaa doo, dooh hÿ pong jé naa tado bã. Badäk hahÿÿ bã naa tii. Nesaa Do Yb hanaa. ¹⁶Ji hyb n'aa jewēs do bawät bã, ji karēn do sa bahãnh ji bawät do bawät bã, ta tii bã ky ked'aak doo, ta tii bã kaj'õök do bawät. Ta tii bã sahõnh hē nesaa do moo kahew'ëet do ji baw'yyt. ¹⁷Ji hajaa do hÿ pong jé hana doo, ta ti anoo ji hã baad had'op do ji h'yyb tym. H'yyb nyyw gó ji bawät sahõnh hē sa wē tan'oo bã tii. Dooh h'yy gaëej me ta wób ji gado tan'oo bã. Ta wób her'oot do baad ji maa newēe ta ti an'oo bã. Ta wób ji t'yyd mehīin had'yyt hē, baad hadoo do ji moo wäd had'yyt hē ta wób hã tan'oo bã. Séd gó ji gadoo ta wób tan'oo bã. Dooh ji h'yyb ji jejēn bã tan'oo bã na-ããj né hē. ¹⁸H'yyb nyyw gó ta wób sa da hadoo do wē rababok hanoo doo, h'yyb nyyw gó tabejoom do hadoo baad hadoo do sa h'yyb tym gó. P'op Hagä Do gen'aak doo da rababok tii kã.

Badäk hahÿ kamahãn doo, P'op Hagä Do majĩ hado däk tii, ky n'aa hahÿÿh

4 N'yy hēnh naa ti bē mahang bē kamajĩ doo, bē kaj'õök doo? Baad nadoo do bē h'yyb karēn do naa né tii. Baad nadoo do bē h'yyb karēn do bē hã hē takamajĩ. ²Ti anäng tak'ëp bē h'yyb karēn doo. Dooh bē gado bã. Bē ganadoo do hyb n'aa, bē daj'ëep bē da hadoo doo. Bē h'yy kajew'ëes ta wób ma hã. Dooh bē haja bã bē gado bã, ti hyb n'aa bē kaj'õök, bē kamajĩ. Bē wén ganadoo bē karēn doo, bē netsēe do hyb n'aa P'op Hagä Do hã. ³P'op Hagä Do hã bē betsēe bã, P'op Hagä Do nanoo bē hã baad hyb n'aa

ⁱ 3.12 Ti hadoo ji nag'aad hã. Taw'ãäts hē jãam hē baad hadoo do ji er'oot!

^j 4.2 Hahÿÿ da 1 Jowãw 3.15 hã takerii däk: "Ta wakãan wē h'yy gaëēnh doo, dahej'ëep do hadoo ti P'op Hagä Do matym gó." Ji h'yyb gó ti tii.

nado bē etsēē do hyb n'aa. Bē hā hē had'yyt hē bē karēn bē ahānh bē etsēē doo. ⁴Yñh ta patug wadii doo, h'yvb rejāā do hadoo bēeh! P'op Hagā Do heréd hōm do bēeh. Doooh bē hapēē bā g'eeh, badāk hahȳy hā hanāng do kamahān doo, P'op Hagā Do majīi hado dāk tii? Jé karēn pé takamahān bā badāk hahȳy hā habong do P'op Hagā Do hā h'yy kana'eeh do rakamahān doo, P'op Hagā Do majīi tabahado dāk. ⁵Daap hē bē ed'oo g'eeh hahȳ P'op Hagā Do kyy kerih doo? “P'op Hagā Do kamahān, tahyb n'aa jewēs ēr h'yvb tym ēr hā tanoo doo. Takarēn ta hā ub had'yyt ji h'yvb dāk.” ⁶Tii d' tado né paawā, ta bahānh P'op Hagā Do ēr tamasa ēr tat'yyd mehīin do hyb n'aa. Ti hyb n'aa hahȳy da takerih ta kyy kerih doo gó: “P'op Hagā Do hyb n'aa wareem kasab'ee do hā. P'op Hagā Do t'yyd mehīin kadad'uu doo, P'op Hagā Do ky ennym sa hā”,^k nāng kerih do hā. ⁷Ti hyb n'aa taw'āāts hē P'op Hagā Do mejūū do bē ky dahé had'yyt hē. Taw'āāts hē bē kahejój Dijab^l wē, tii bā da wajaah bē mahānh. ⁸Taw'āāts hē P'op Hagā Do wē bē h'yy katahā, tii bā da bē wē takatahāȳy na-āāj né hē. Bēeh, nesaa do moo heb'ooh doo, bē eréd nesaa doo. Bēeh, h'yy kes'eenh doo, bē ennyw bē h'yvb tym P'op Hagā Do wē.^m ⁹Taw'āāts hē bē t'yyd kamehīin, bē h'yy gabedo booh, bē aód ta see hā bē h'yvb padēek do hyb n'aa. Bē kawewaw manāh! Taw'āāts hē bē h'yy ketón bē mo haj'aa hā. Bē tsebee manāh! Taw'āāts hē bē hyb n'aa tón. ¹⁰Taw'āāts hē bē kadad'uu P'op Hagā Do wē, tii bā da bē taweh'ēeh.

¹¹Wakān haa, bē ky n'aa rejā manā ta wób. Ta da hadoo do ky n'aa rejāā doo, ta da hadoo do ky n'aa etyy doo, P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do taky n'aa rejāā tii, P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do taky n'aa etyy tii.ⁿ P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do maky n'aa ety bā, ta ky n'aa jaw'yyk do ky daheeh do nado ōm tii bā. Hyb n'aa jawyk do baad hadoo doo, baad nadoo do rod n'aa a daaj hē tii bā mabanoo a hā. ¹²Jāām hē sét ub ti ta ky n'aa jaw'yyk do hanoo doo, baad hadoo doo, baad nadoo do ky n'aa rod.

^k 4.6 Proweh-Bijos 3.34

^l 4.7 Gereg kyy me ramaneēēnh Nesaa Do Yb, Dijab. “Ji taky n'aa tapa had'yyt doo”, tahanāng pé ti Dijab.

^m 4.8 Rawén h'yy kes'eenh, séd demuun rakarēn do hyb n'aa paawā rakamahān badāk hahȳy bā hanāng doo, P'op Hagā Do na-āāj hē.

ⁿ 4.11 Hahȳy da P'op Hagā Do ky n'aa jaw'yyk do ji da hadoo do ky n'aa hā: “Makamahān a da hadoo doo, a hā makamahān do hadoo”, nāng. Ji da hadoo do ji ky n'aa ety bā, dooh ji da hadoo do ji kamahān bā. Ti hyb n'aa ta tii da Tsijaag wén erii wāt.

Ti né ti hajaa ji ted'ëëp, ti né ti hajaa ji tarejãã. Õm nado. Jaa òm a hã pé a da hadoo do maky n'aa ety bã?

DooH ji hã hẽ ji h'yy kasabé bã do ky n'aa hahỹȳh

¹³Bẽ maa newẽ hahỹȳ da her'oot doo: “Ãã d' ah'ũũm, jati ãã bahõm panang hẽnh. Sét ta baab ãã tab'ëës t'ĩ hẽnh ãã es'ëëm ãã dajẽer enãh hyb n'aa.” ¹⁴Ta tii da bẽ h'yyb, ta tii d' bẽ baher'oot, dooh bẽ hapëe bã h'ëed hado jat'iip hadoo. Ny hadoo bëeh, badãk hahỹȳ hã bẽ babok bã? Wanakud hadoo bëeh. Kanahën d'os hẽ taganyyh, ti tadawuh. ¹⁵Ti hyb n'aa taw'ããts hẽ hahỹȳ da paawã bẽ kyyh: “Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karën bã ãã babok nã, ãã hyb n'aa newëe do ãã moo bok tii bã.” ¹⁶Tii d' nado paawã bẽ h'yyb da hẽ. Bẽ bad'oo do hã bẽ h'yy kasab'ee. Nas'aa ta ti ji h'yy kasab'ee doo! ¹⁷Ti hyb n'aa, hajaa do baad hadoo do moo wät doo, tamoo nawäd bã, nesaa do tamoo wäd dãk P'op Hagã Do matym gó.

Tak'ëp ma nãng do tamaher'oot do ky n'aa hahỹȳh

5 Bẽ maa newẽ, tak'ëp ma nãng doo! Bẽ aóð, bẽ awaaw nesaa do ta jawén bẽ wẽ takajãk do hyb n'aa da. ²Karejã dãk bẽ ma. Kamera rejã dãk bẽ saroor. ³Hetõd dãk bẽ wẽ hanãng do k'ããts tẽg gabarëeh doo, k'ããts tẽg hawak doo. Ta ti hetõt do bẽ da taky n'aa tapaa hadoo P'op Hagã Do matym gó.^o Hetõt do bẽ da taju toonh, tẽeg hõõ hado dãk. Bẽ bata dãk bẽ ma, edaa dæg né hẽ paawã badãk hahỹ gawatsik doo. ⁴DooH paa bẽ epaag hõm bã moo bok do bẽ joom hã. Bẽ maa newẽ da! Ta sãm bẽ nepaag hõm do eëej had'yyt hẽ hadoo bẽ hã ky n'aa tapaa do ky n'aa P'op Hagã Do matym gó. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, Sahõnh hẽ Haj'ap Doo, maa napëe wät bẽ wẽ moo bok do sa kyyh. ⁵Sahõnh hẽ hanãm do jawén, ky n'aa gebah do jawén bẽ baboo bong badãk hahỹȳ hã bẽ baboo bong noo gó. Sahõnh hẽ bẽ h'yyb karën do jawén bẽ baboo bok. Booy yb hepuh do ji tã ji daj'ëep do hado dãk bëeh. Tak'ëp da P'op Hagã Do rejãã da bẽ hỹȳ kã. ⁶Baad habok do wób bẽ ky n'aa ety dãk nesaa doo me, bẽ neboh bëeh, dooh né paawã rahejooj bã bẽ wẽ.

^o 5.3 Rabaa es'ĩh do hyb n'aa sa ma, jããm hẽ sa hã hẽ rakarën rabah'ëenh do hyb n'aa sa ma karejã dãk. Ta tii me ramasa paawã bedoh do sa hã. Sa hã hẽ rah'ëenh do hyb n'aa sa hã P'op Hagã Do an'oo dãk doo, baad nadoo do P'op Hagã Do ky n'aa ety da sa hã.

Ji h'yy ganajëng do ky n'aa hahÿÿh

⁷Bëeh, wakān haa, taw'ãäts hë bë h'yy gejë hōm manā Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do p'aa hënh tabahyng do bë gada do hã. Bë hyb n'aa newë nyy da joom hejóm do tagada ta joom ag baad hadoo doo. H'yy ganajëng doo gó tagada naëng hedoos do ta joom heduu n'aa. ⁸Taw'ãäts hë bë na-ãäj hë tii da bë bad'oo. Taw'ãäts hë h'yyb jawyg gó bë gadoo baad nadoo do bë ahoop doo. Taw'ãäts hë bë h'yy gejë hōm manäh, edaa däk do hyb n'aa Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kajaa doo.

⁹Wakān haa, bë ky n'aa hajëew manä bë da hadoo doo, bë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ky n'aa netyy hyb n'aa. Edaa däk takajaa ji ky n'aa etyy n'aa. ¹⁰Wakān haa, bë hyb n'aa newë P'op Hagä Do ky n'aa rod p'ooj ub habong doo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kyy gó her'oot do paah. Bë hyb n'aa newë nyy da h'yyb jawyk doo me rababok rarahejä né hë paawä sa hã. Taw'ãäts hë rababok doo da bë babok. ¹¹Bë maa newë! ãã hã pé P'op Hagä Do ky n'aa edëng ta hã h'yy kanerét doo, rahob né paawä baad nadoo doo. Bë ky n'aa napäh Jóh h'yy kanerét doo, nesaa né hë paawä ta hã adäng. Bë ky n'aa napäh né kä nyy da P'op Hagä Do bad'oo ta hã tagadëeg ub kä.^p Tak'ëp P'op Hagä Do ky enyym. Baad ji tat'yyd mehīn.

¹²Sahōnh hë bahānh hahÿ bë ÿ maher'oot wakān haa: Bë ky dëe manä P'op Hagä Do häd gó. Bë ky dëe manä badäk hahÿÿ hã hanäng do sa häd gó, ta see häd gó na-ãäj hë. “ÿÿ” bë noo bä, “ÿÿ” né hë bë h'yyb gó. “Dooh” bë noo bä, “dooh” né bë h'yyb gó. Jääm ti ji kyyh. Dooh hyb n'aa ji ky däng péh. Taw'ãäts hë tii d' had'yyt né hë bë kyyh, bë P'op Hagä Do ky n'aa ety mahānh.

¹³Baad nadoo do awäd bä bë see wë, taw'ãäts hë taky n'aa etsëe P'op Hagä Do hã. Bë mahang tsebé péh, taw'ãäts hë P'op Hagä Do tama ejäm taj'aa etsë do ky n'aa. ¹⁴Bë see nahëe nyy bä, taw'ãäts hë Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa tats'yyt ta wë, raky n'aa etsëe hyb n'aa ta hã, ta syyj me rahawuuk hyb n'aa ta hã Jesus Kristo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kyy gó. ¹⁵Ahub däk da nahëe näng do paa kä, ji h'yy ka'eeh doo me ji ky n'aa etsëe do an'oo bä. Baad tabawät da p'aa hënh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do an'oo bä ta hã.

^p 5.11 Sahōnh hë Jóh taah dejëp, sahōnh hë ta ma paa dooh wäd, Nesaa Do Yb mo haj'aa tametyy hyb n'aa, P'op Hagä Do hã tah'yy keréd hōm hyb n'aa paawä. Dooh Jóh hyb n'aa eréd bä P'op Hagä Doo, hajōng nesaa do tahob né paawä. Tii bä kä, tametyy do bahëej jëng bä kä, P'op Hagä Do banoo ta hã ta taah jawén buuj. Ta bahānh P'op Hagä Do banoo ta hã ta ma.

Nesaa do nahëë näng do paa moo wäd wäd bä paah, P'op Hagä Do mabaan hõm da ti ta hã. ¹⁶ Ti hyb n'aa, bë kawoow ta wób sa hã nesaa do bë moo boo bok doo, bë ky n'aa ets'ëë bë da hadoo doo, tii bä bë bahub däg kãn. Tak'ëp tabahejooñh P'op Hagä Do karën doo da hawät do etsëë doo, tak'ëp tabahajaa. ¹⁷ Bë hyb n'aa newë Eriij häd näng doo. Ër hadoo né paa tii. Tak'ëp taky n'aa etsëë paa naëng nadoos hyb n'aa. Ti m' tamawoob hë ta baab sét ta bód tanadots wät taky n'aa etsëë do haj'aa. ¹⁸ P'aa hënh taky n'aa etsëë tabadoos hyb n'aa kä, ti m' naëng badots kãn p'aa hënh, sa joom ganyyh p'aa hënh, tabeag kãn.

¹⁹ Wakãn haa, baad hadoo do ky n'aa bë see eréd hõm bä, ta see mana bä p'aa hënh baad hadoo do wë, ²⁰ hahÿ ÿ karën ta ti hadoo do hapäh: Nesaa do moo hew'ëët do h'yy kawapëën hanoo doo, tabed'ëëp ta ti h'yyb, banesaa hënh tanahõm hyb n'aa. Hajõng nesaa do ta ti moo wäd wät do kamabaan hõm tan'oo bä. Jããm hë kä.